

Naslov originala
Garth Stein
“The Art of Racing in the Rain”

Copyright © 2008 by Garth Stein
Copyright © 2010 za Srbiju i Crnu Goru Čarobna knjiga

Dizajn korice:
Dragan Bibin
Copyright © Čarobna knjiga 2010.

Urednik
Borislav Pantić

ISBN 978-86-7702-118-4

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštamovati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača.

Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2010.

Gart Stajn

UMETNOST VOŽNJE PO KIŠI

Prevela
Sanja Bošnjak

Čarobna
knjiga

Za Magz

*„Snagom svog uma,
Svojom odlučnošću,
Predosećajem,
Kao i iskustvom,
Možeš poleteti veoma visoko.“*
– AJERTON SENA

Prvo poglavlje

Postupci su sve što imam; ponekad moraju da budu veličanstveni po svojoj prirodi. I ako povremeno pređem granicu i postanem melodramatičan, moram tako ako želim nešto jasno i uspešno da saopštim. Ako želim da me u potpunosti shvate. Ne mogu da se oslonim na reči zato što sam, na svoje zaprepašćenje, rođen s dugačkim, pljosnatim i labavim jezikom, pa je, samim tim, on jedna obična, beskorisna alatka kojom guram hranu po ustima dok žvaćem, a još je manje upotrebljiv za oblikovanje pametnih i zapetljanih višesložnih zvukova koji mogu da se povežu u rečenice. I zato sam sad ovde, i čekam Denija da dođe kući – trebalo bi uskoro da se vrati – ležim na hladnim pločicama kuhinjskog poda u lokvi sopstvene mokraće.

Star sam. I mada sam se potpuno pripremio za starenje, ne želim takav da izlazim iz kuće. Injekcija ispunjena lekom protiv bolova i steroidima da mi se ublaži oticanje zglobova. Vid zamagljen kataraktom. Naduvena, plastična pakovanja psećih pelena naslagana u ostavi. Siguran sam da će mi Deni nabaviti jedna od onih kolica kakva sam viđao na ulici, ona koja psu podupiru zadnje noge tako da može da vuče dupe za sobom kad počne da se oduzima. Tako ponižavajuće i poražavajuće. Nisam siguran da je gore od oblačenja psa za Noć veštica, ali svakako je blizu. On bi, naravno, to učinio iz ljubavi. Uveren sam da bi me održavao u životu dokle god može, dok

mi telo slabi, raspada se oko mene, iščezava dok sve ne nestane osim mog mozga koji pliva u staklenoj tegli ispunjenoj bistrom tečnošću, i očnih jabučica koje plutaju po površini, a raznorazne žice i cevi hrane ono što je preostalo. Ali ja ne želim da me održavaju u životu. Zato što znam šta sledi. Video sam na televiziji. U dokumentarcu koji sam gledao o Mongoliji, od svih mesta na svetu. Nešto najbolje što sam gledao na televiziji u svom životu, odmah posle Gran prija Evrope 1993, naravno, najveće automobilske trke svih vremena, u kojoj je Ajerton Sena dokazao da je genije na kiši. Nakon tog Gran prija 1993, nešto najbolje što sam gledao na televiziji jeste dokumentarac koji mi je sve objasnio, otvorio mi oči, ispričao celu istinu: kada pas završi svoj pseći život, u sledećoj inkarnaciji pojavljuje se kao čovek.

Oduvek sam se osećao gotovo kao čovek. Oduvek sam znao da ima nešto u vezi sa mnom po čemu se razlikujem od ostalih pasa. Naravno, zarobljen sam u psećem telu, ali to je samo ljuštura. Važno je ono što je unutra. Duša. A moja duša je vrlo ljudska.

Sada sam spreman da postanem čovek, mada shvatam da ću izgubiti sve što sam bio. Sva moja sećanja, sva iskustva. Voleo bih da ih ponese sa sobom u svoj naredni život – toliko sam toga prošao sa porodicom Svift – ali malo se ja tu pitam. Šta mogu da učinim osim da se potrudim da zapamtim? Da pokušam da utisnem sve što znam u moju dušu, u predmet bez površine, stranica, listova i bilo kakvog oblika. Da uguram sve duboko u džepove svog postojanja, pa kad otvorim oči i ugledam nove ruke sa palčevima koji mogu čvrsto da se preklepe preko prstiju, već ću znati. Već ću videti.

Vrata se otvaraju, i čujem njegov poznati uzvik: „Hej, Co!“ Obično ne mogu da odolim, pa potisnem bol i podignem se na noge, mahnem repom, obližem se jezikom i gurnem mu njušku u prepone.

Ovom prilikom mi je potrebna ljudska snaga volje da se suzdržim, ali uspevam. Obuzdavam se. Ne ustajem. Pretvaram se.

„Enco?“

Čujem mu korake, zabrinutost u glasu. Pronalazi me i gleda. Podižem glavu, slabašno mašem repom tako da mi lupka o pod. Glumim svoju ulogu.

Odmahuje glavom i prolazi rukom kroz kosu, spušta na pod najlon kesu sa večerom iz prodavnice. Kroz najlon njušim pečenu piletinu. Večeras će jesti pečeno pile i zelenu salatu.

„O, Enc“, izusti.

Pruž a ruku ka meni, čučne, dodiruje mi glavu kao i obično, duž nabora iza uha, i ja podižem glavu i liznem mu podlakticu.

„Šta se desilo, maleni?“, pita me.

Postupci to ne mogu da objasne.

„Možeš li da ustaneš?“

Pokušavam, i posrćem. Srce mi otkazuje, preskače, jer ne, ne mogu. Hvata me strah. Mislio sam da samo glumim, ali zaista ne mogu da ustanem. Sranje. Život oponaša umetnost.

„Samo polako, maleni“, govori, i pritiska mi grudi da me umiri. „Držim te.“

Podiže me lagano, ljuljuška me, i na njemu mogu da namirišem dan. Mogu da nanjušim sve što je radio. Posao, auto-servis gde po čitav dan stoji iza pulta, ljubazno se obraća mušterijama koje viču na njega zato što su im „be-em-vei“ neispravni a popravke preskupe, i onda pobesne pa moraju na nekoga da se izderu. Nanjušim i šta je ručao. Išao je u onaj indijski restoran koji mu se dopada. Tamo jedeš koliko god možeš. Jeftino je, a on ponekad ponese i posudu i ukrade dodatne porcije tandori piletine i žutog pirinča, pa ima i za

večeru. Osetim pivo. Negde se zaustavio. U meksičkom restoranu na brdu. U dahu mu se oseti tortilja čips. Sad mi je jasno. Obično umem odlično da procenim proteklo vreme, ali nisam obraćao pažnju jer su me savladala osećanja.

Nežno me spušta u kadu, uključuje tuš i kaže: „Polako, Enc.“

Govori: „Izvini što sam zakasnio. Trebalo je da dođem pravo kući, ali momci s posla su navalili. Rekao sam Krejgu da dajem otkaz, i...“

Glas mu zamire, i ja shvatim da je umislio kako mi se nešto dogodilo zato što je *zakasnio*. O, ne. Nisam tako mislio. Tako mi je teško da se sporazumevam zato što imam previše pokretnih delova. Zatim, s jedne strane je prikazivanje, a s druge tumačenje, i oni toliko zavise jedno od drugog da je sve samo još teže. Nisam želeo da se zbog ovog oseća loše. Želeo sam da vidi ono što je očigledno, i da je u redu da me pusti. Toliko je toga proživio, i sad je sve konačno gotovo. Ne treba sad još i zbog mene da brine. Potrebno mu je da ga oslobodim da bi mogao da zablista.

Tako je sjajan. On blista. Predivan je sa tim svojim rukama što umeju da grabe i jezikom koji izgovara reči i načinom na koji stoji i dugo žvaće hranu, pretvarajući je u kašu pre nego što je proguta. Nedostajace mi on i mala Zoi, i znam da ću i ja njima nedostajati. Ali ne smem dopustiti da mi osećajnost pomuti moj veličanstveni naum. Čim to ostvarim, Deni će biti slobodan da živi svoj život, a ja ću se vratiti na zemlju u novom obliku, kao čovek, i pronaći ću ga i rukovati se s njim i izjaviću kako je nadaren, a onda ću mu namignuti i reći: „Pozdravlja te Enco“, okrenuću se i brzo udaljiti dok on za mnom viče: „Poznajem li vas?“ Dozivaće me: „Jesmo li se već negde sreli?“

Posle kupanja, on čisti kuhinjski pod dok ja posmatram; daje mi hranu, koju ponovo prebrzo pojedem, i namešta me ispred televizora dok priprema sebi večeru.

„Šta kažeš na kasetu?“, predlaže.

„Da, kaset“, odgovaram, ali, naravno, ne čuje me.

Ubacuje video-kasetu s jednom od svojih trka, uključuje je i gledamo. Ova mi je jedna od omiljenih. Staza je suva tokom probnog kruga, a onda, odmah nakon što se zavijorila zelena zastavica i označila početak trke, spustio se zid kiše, silovit pljusak koji je progutao stazu, i svi automobili oko njega se nekontrolisano okreću i izleću u polje a on vozi između njih kao da kiša ne pada po njemu, kao da nekom čarolijom raščišćava vodu ispred sebe. Baš kao i na Gran priju Evrope 1993, kada je Sena u prvom krugu zaobišao četiri automobila, četiri najbolja vozača šampionata u njihovim šampionskim automobilima – Šumahera, Vendlingera, Hila, Prosta – sve ih je pretekao. Kao da je upotrebio neke čarobne moći.

Deni je dobar kao Ajerton Sena. Ali niko ga ne vidi zato što ima puno obaveza. Ima ćerku, Zoi, i imao je ženu, Iv, koja se razbolela i umrla, i ima mene. I živi u Sijetlu, a trebalo bi da živi na nekom drugom mestu. I zaposlen je. Ali ponekad kad ode, vrati se sa trofejom i pokaže mi ga i priča mi sve o svojim trkama i kako je zablistao na stazi i održao lekciju drugim vozačima u Sonomi ili Teksasu ili Srednjem Ohaju o tome kako se zapravo vozi po kišovitom vremenu.

Kad se trka završi, predlaže: „Hajdemo napolje“, i ja se mučim da ustanem.

Podiže mi stražnjicu i raspoređuje težinu na noge i tako mi je dobro. Da mu pokažem, trljam njušku o njegovu butinu.

„To je moj Enco.“

Izlazimo iz stana; noć je oštra, hladnjikava i sveža i vedra. Odemo samo do kraja bloka i nazad jer me kukovi užasno bole, i Deni to vidi. Deni zna. Kad se vratimo, daje mi kolačiće pred spavanje i ja

se sklopčam u svoj krevet na podu odmah do njegovog. On uzima telefon i bira brojeve.

„Majk“, govori. Majk je Denijev prijatelj iz radionice, gde obojica rade iza pulta. Odnosi s kupcima, tako to zovu. Majk je omaleni čova s prijateljskim ružičastim rukama, uvek čistim, opranim od svakog mirisa. „Majk, možeš li sutra da me zameniš? Moram Enca ponovo da odvedem veterinaru.“

U poslednje vreme često odlazimo veterinaru da dobijemo razne lekove od kojih bi trebalo da mi bude barem malo lakše, ali nije, zaista. I kad je već tako, i pošto sam razmislio o svemu što se juče dogodilo, pokrećem svoj Veliki plan.

Deni prestaje na trenutak da priča, i kad ponovo počne, glas mu više ne zvuči kao njegov. Promukao je, kao kad je prehladen ili ima alergiju.

„Ne znam“, počne. „Nisam siguran da ćemo se iz ove posete vratiti.“

Možda ne umem da stvaram reči, ali ih razumem. I iznenađen sam ovim što je rekao, iako sam sâm sve udesio. Na trenutak sam iznenađen što mi se naum sprovodi u delo. To *jeste* najbolje za sve nas, znam. Deni treba tako da postupi. Toliko je toga činio za mene, čitavog mog života. Dugujem mu slobodu na poklon. Pustiću ga da uzleti. Lepo smo proživeli, i sad je gotovo; šta je u tome loše?

Sklapam oči i rasejano slušam u polusnu dok on obavlja svoje uobičajene radnje pre spavanja svake noći. Četkanje i prskanje i pljuskanje. Mnogo toga. Ljudi i njihovi rituali. Ponekad se tako čvrsto drže za nešto.

Drugo poglavlje

Odabrao me je među gomilom kućića, iz zapetljane, kotrljave mase šapa i ušiju i repova, iza ambara na smrdljivom polju u blizini grada po imenu Spengl u istočnom Vašingtonu.

Ne sećam se mnogo toga o mestu odakle sam potekao, ali pamtim majku, krupnu ženku labradora sa oklembеšenim sisama koje su se njihale tamo-amo dok smo ja i ostali kućići iz legla jurili za njima po dvorištu. Iskreno, mislim da nas majka nije mnogo volela, i bilo joj je prilično svejedno jesmo li jeli ili gladovali. Kao da joj je laknulo svaki put kad je neko od nas otišao. Jedan kevtavi sisavac koji je prati da bi joj isisavao mleko manje.

Oca nikada nisam upoznao. Ljudi sa farme su rekli Deniju da je bio mešavina ovčara i pudle, ali ja u to ne verujem. Nikada na farmi nisam video takvog psa, i dok je gazdarica bila dobra, alfa mužjak je bio pokvareno kopile koji vas je gledao u oči i lagao čak i kad bi od istine imao više koristi. Nadugačko je pričao o relativnoj inteligenciji psećih vrsta, i čvrsto je verovao kako su ovčari i pudlice pametni, i samim tim poželjniji – i vredniji – kada se „ukrste sa labradorom zbog naravi“. Sve sama gomila gluposti. Svi znaju da ovčari i pudlice nisu naročito pametni. Oni odgovaraju i reaguju, ne umeju samostalno da razmišljaju. Naročito plavooki ovčari iz

Australije oko kojih ljudi dižu toliku galamu kad uhvate frizbi. Oni jesu pametni i brzi, to svakako, ali ne razmišljaju van okvira; uvek rade ono što je uobičajeno.

Ubeđen sam da mi je otac bio terijer. Jer terijeri rešavaju poteškoće. Uradiće ono što im kažete, ali samo ako se to slaže s njihovim sopstvenim željama. Na farmi je bio jedan takav terijer. Erdel. Krupan i smeđe-crni i opak. Niko se nije kačio s njim. Nije boravio s nama u ograđenom polju iza kuće. Boravio je u ambaru niz brdo pored potoka gde su ljudi odlazili da popravljaju traktore. Ali ponekad bi se popeo na brdo, i tada bi se svi sklanjali. Po polju se pričalo da je bio tukadžija koga je gazda držao odvojeno zato što bi ubio psa ako samo frkne na njega. Skinuo bi nekom skalp zbog običnog letimičnog pogleda. A kad je neka kuja bila u teranju, dobro bi je zajašio i obavio posao bez razmišljanja ko gleda i kome je do toga stalo. Često se pitam je li me on začeo. Imam njegovu smeđe-crnu boju i krzno mi je pomalo čekinjasto, i ljudi često izjavljuju da sam sigurno delom terijer. Volim da mislim kako sam potekao iz utvrđenog genetskog fonda.

Sećam se vrućine onog dana kad sam napustio farmu. Svaki dan je bio vreo u Spenglu, i verovao sam da je čitav svet tako vruće mesto jer nikada nisam doživeo hladnoću. Nikada nisam video kišu, niti znao mnogo o vodi. Voda je bila ono u kofama što su pili stariji psi, i ono što je gazda prskao iz creva u lice psima koji su se spremali da se potuku. Ali dan kad je Deni stigao bio je izuzetno vreo. Braća i ja smo se gurkali kao i obično kad je jedna ruka posegnula u gomilu, pronašla moj potiljak – i odjednom sam se klatio visoko u vazduhu.

„Ovog“, reče čovek.

To mi je bio prvi pogled na ostatak mog života. Bio je mršav, sa dugim i vitkim mišićima. Nije bio krupan čovek, ali bio je pun samopouzdanja. Imao je uporne, ledenoplave oči. Njegova talasasta kosa i kratka, neodržavana brada bile su tamne i čekinjaste, kao kod irskog terijera.

„Cvet legla“, dobacila je gospođa. Bila je dobra; uvek mi je prijalo kad nas je mazila u svom mekom krilu. „Najsladi. Najbolji.“

„Teli smo da ga zadržimo“, dodao je gazda, prilazeći u velikim čizmama ulepljenim blatom iz potoka gde je krpio ogradu. Stalno se koristio tom rečenicom. Do đavola, bio sam kuće staro svega desetak nedelja, a tu sam rečenicu čuo mnogo puta. Upotrebljavao ju je da izvuču više novca.

„Hoćete li ga dati?“

„Za pravu cenu“, izjavio je gazda, škiljeći ka nebu, bledoplavom od sunca. „Za pravu cenu.“

Treće poglavlje

„Veoma blago. Kao da ti se na papučicama nalaze ljuske od jajeta“, uvek kaže Deni, „a ti ne želiš da ih polomiš. *Tako se vozi po kiši.*“

Kad zajedno gledamo kasete – a to radimo još od prvog dana kad sam ga upoznao – objašnjava mi ovakve stvari. (Meni!) Ravnoteža, predosećaj, strpljenje. Sve ovo je od suštinske važnosti. Periferni vid, primećuješ nešto što nisi video nikada pre. Kinestetički osećaj, voziš isključivo po osećaju. Ali ono što mi se oduvek najviše sviđalo jeste to kad priča o nedostatku sećanja. Ne seća se nečega što je učinio samo tren ranije. Ni dobrog ni lošeg. Zato što je sećanje vreme koje se vraća samo na sebe. Sećanje je udaljavanje od sadašnjosti. Ako želi da postigne neki uspeh u auto-trkama, vozač nikada ne sme da se seća.

Zato vozači obavezno snimaju svaki pokret, svaku trku, kamerama u kabini, videom ugrađenim u automobil, mapiranjem podataka; vozač ne može biti svedok sopstvene veličine. Tako kaže Deni. Trkanje je za njega delovanje. To znači biti deo trenutka i ne biti svestan ničega osim tog trenutka. Razmišljanje dolazi kasnije. Veliki šampion Hulijan Sabeljarosa je rekao: „Kad se trkam, um i telo mi rade tako brzo i tako dobro zajedno da ni slučajno ne smem da razmišljam – ili ću sigurno pogrešiti.“

Četvrto poglavlje

Deni me je preneo daleko od farme u Spenglu, u četvrt u Sijetlu zvanu Leski, gde je živeo u iznajmljenom stančiću na jezeru Vašington. Nije mi se mnogo dopadao život u stanu, pošto sam bio naviknut na širok otvoren prostor i bio sam pravo štene; ipak, imali smo balkon s pogledom na jezero, što mi se veoma sviđalo budući da sam s majčine strane delom vodeni pas.

Brzo sam rastao, i tokom te prve godine između mene i Denija izgradila se duboka međusobna privrženost, kao i osećaj poverenja. Zato sam se iznenadio kad se tako brzo zaljubio u Iv.

Doveo ju je kući i ona je lepo mirisala, kao i on. Pod uticajem fermentisanih pića smešno su se ponašali, vešali se jedno o drugo kao da je između njih previše odeće, i povlačili se, cimali, grizli za usne, bockali prstima i vukli za kosu, i isprepletanih laktova i nožnih prstiju razmenjivali pljuvačku. Pali su na krevet i on se popeo na nju a ona je rekla: „Njiva je plodna – pazi!“ A on je odgovorio: „Prihvatam plodnost.“ I zaorao je njivu dok nije stegla čaršave u pesnice, izvila leđa u luk, i ispustila krik zadovoljstva.

Kad je on ustao da se opere u kupatilu, pogladila me je po glavi, koju sam spustio na pod jer sam sa svojih tek navršenih godinu dana još bio nezreo, i pomalo uplašen svim tim vrištanjem. Obratila mi se: „Ne smeta ti što ga i ja volim, je li tako? Neću stati između vas.“

Poštovao sam je što me je pitala, ali sam znao da *hoće* stati između nas, i smatrao sam da je njeno ishitreno poricanje neiskreno.

Trudio sam se da ne budem odbojan zato što sam znao koliko je Deni zaljubljen u nju. Ali priznajem da nisam bio baš oduševljen njenim prisustvom. A zbog toga – ni ona nije bila baš oduševljena mnome. Oboje smo bili sateliti koji su kružili oko Denijevog sunca, i borili smo se za gravitacionu premoć. Naravno, ona je imala prednost zbog jezika i palčeva, i dok sam je posmatrao kako ga ljubi i mazi, ponekad bi me pogledala i namignula mi kao da likuje: *Pogledaj moje palčeve! Vidi šta sve mogu!*

Peto poglavlje

Majmuni imaju palčeve.

Praktično najgluplja vrsta na planeti, odmah do kljunara, koji svoje jazbine prave pod vodom iako udišu vazduh. Kljunar je užasno glup, ali samo malčice gluplji od majmuna. Ipak, majmuni imaju palčeve. Ti majmunski palčevi su namenjeni psima. Dajte mi moje palčeve, jebeni majmuni! (Obožavam Al Paćinovu ulogu u *Licu s ožiljkom*, mnogo, mada ne može da se poredi s nastavcima *Kuma*, koji su svi redom izvrsni.)

Previše gledam televiziju. Kad Deni ujutru ode, uključim je za mene, i to se pretvorilo u naviku. Upozorio me je da je ne gledam po čitav dan, ali ipak to radim. Na sreću, zna da obožavam automobile, pa mi često dozvoljava da gledam kanal *Spid*. Najbolje su klasične trke, a naročito volim Formulu 1. Volim i Naskar, ali više mi se sviđa kad se trkaju na kružnim stazama. Mada su mi trke omiljene, Deni mi je rekao da mi je potrebna raznolikost u životu, pa mi često uključuje i druge kanale, u kojima takođe mnogo uživam.

Ponekad kad gledam *Histori* ili *Diskaveri* ili *PBS* ili čak neki dečji kanal – kad je Zoi bila mala, pola dana bih proveo pokušavajući da iščepkam šašave pesmice iz svoje glave – učim o drugim kulturama i drugačijim načinima života, i onda počinjem da razmišljam o sopstvenom mestu u svetu i šta ima smisla a šta ne.

Puno pričaju o Darwinu; gotovo svaki obrazovni kanal ima nekakvu emisiju o određenoj tački evolucije, koja je obično vrlo dobro osmišljena i istražena. Međutim, ne razumem zašto ljudi neprekidno suprotstavljaju evoluciju i stvaranje. Kako ne uviđaju da su duhovnost i nauka jedno? Da se tela razvijaju i duša se razvija a svemir je fluidno mesto koje ih spaja u predivno pakovanje zvano ljudsko biće. Šta ima loše u toj zamisli?

Naučni teoretičari stalno ponavljaju kako su majmuni ljudima najbliži evolucionim srodnicima. Ali to je nagađanje. Zasnovano na čemu? Zasnovano na činjenici da se otkrilo kako su izvesne prastare lobanje slične lobanji savremenog čoveka? Šta to dokazuje? Zasnovano na činjenici da neki primati hodaju na dve noge? Dvonožnost nije čak ni prednost. Pogledajte samo ljudsko stopalo, puno savijenih prstiju i naslaga kalcijuma i gnoja koji se cedi iz uraslih kandži koje nisu čak ni dovoljno čvrste da grebu po zemlji. (A opet, kako samo čeznem za trenutkom kad će mi se duša useliti u jedno takvo loše osmišljeno dvonožno telo i kada ću i ja početi da patim od ljudskih zdravstvenih smetnji!). Dakle, šta ako se čovekovo telo razvilo od majmunovog? Nije važno je li postalo od majmuna ili ribe. Važna je činjenica da se prva ljudska duša uvukla u telo čim je ono postalo dovoljno „ljudsko“.

Predlažem vam teoriju: Čovekov najbliži srodnik nije šimpanza, kao što veruju ljudi s televizije, već, u stvari, pas.

Uverite se u moju logiku:

Dokaz broj 1: Zakržljali palac na psećoj šapi

Moje mišljenje je da je takozvani zakržljali palac, koji se često odseče sa prednjih nogu psa još u ranom dobu, istinski dokaz prvobitne

pojave palca. Dalje, verujem da su ljudi sistematski zaustavljali razvoj palca kod izvesnih psećih loza kroz složeni proces zvan „selektivno uzgajanje“, samo da bi sprečili pse da se razvijaju u spretne, i samim tim „opasne“, sisare.

Takođe verujem da čovekovu neprekidnu domestikaciju (ako baš želite da upotrebim taj blesavi eufemizam) pasa pokreće strah: strah da bi psi, kada bi bili ostavljeni da se samostalno razvijaju, razvili palčeve i manje jezike, i samim tim postali nadmoćniji u odnosu na ljude, koji su spori i nezgrapni, tako uspravljeni. Zato psi moraju da žive pod neprestanim ljudskim nadzorom, i smesta ih uspavljaju kad se otkrije da žive sami.

Iz onoga što mi je Deni pričao o vladi i njenom unutrašnjem delovanju, uveren sam da je ovaj podli naum skovan ni manje ni više nego u nekoj prostoriji u zadnjem delu Bele kuće, a smislio ga je verovatno neki zli savetnik predsednika sumnjivog morala i pameti, verovatno zbog ispravne procene – nažalost, proizišle iz paranoje a ne duhovne pronicljivosti – da svi psi imaju napredno mišljenje u vezi sa socijalnim pitanjima.

Dokaz broj 2: Vukodlak

Javlja se pun mesec. Magla se spušta na najniže grane omorika. Čovek iskorači iz najmračnijeg kutka šume i shvati da se pretvorio u...

Majmuna?

Ne bih rekao.